

Sterwerf op Open Wervendag

Het *Petit Palais* van Tervuren begint weer te stralen

UITSTALRAMEN – Door hun zakkel komen leidingen uit de kelder naar boven.

Werken die 2,5 jaar zullen duren, tot maart 2017; een totale kostprijs van € 66,5 miljoen; op maat ontwikkelde technieken; een prauw van 3,5 ton; een tunnel van 96 meter ... Alleen superlatieven doen recht aan de renovatie en uitbreiding van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren. Bouwbedrijf ging op bezoek en werd rondgeleid door Virginie Wirix, projectleider bij ons lid Denys.

Deze bouwplaats ontving 1 500 bezoekers tijdens de Open Wervendag in mei, en het is niet moeilijk om te begrijpen waarom. Tegenover het standbeeld van de Afrikaanse olifant aan de Leuvensesteenweg in Tervuren is een zeer indrukwekkend bouwproject aan de gang. Sinds oktober 2014 zijn er gemiddeld honderd arbeiders aan de slag om het Afrikamuseum te renoveren en uit te breiden met nieuwe volumes.

Het museum heeft verschillende namen gehad. Ze illustreren onze dubbelzin-

nige houding tegenover onze ex-kolonie. Het originele gebouw werd opgetrokken voor de wereldtentoonstelling van 1897 naar een ontwerp van Charles Girault, de Franse architect die ook het Petit Palais in Parijs tekende. Het werd *Koloniënpaleis* gedoopt – een cynicus zou nu zeggen: een paleis gewijd aan de uitbuiting van Congo Vrijstaat. In 1910, kort nadat de Belgische staat de kolonie overnam van Leopold II, kreeg het een wat minder triomfantelijke naam: Belgisch Congomuseum. En sinds de onafhankelijkheid van Congo heet het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Het is één van de elf wetenschappelijke federale instellingen die het land nog telt en herbergt uitzonderlijke schatten. Sinds 1978 is het gebouw beschermd. Maar in het begin van deze eeuw was het er slecht aan toe. Sinds Expo 58 was er nauwelijks iets veranderd aan de getoonde collecties, en wat het gebouw zelf betreft ...

Virginie Wirix: "Alleen aan de grote koepel hebben we niet moeten werken. Die was vijftien jaar geleden nog in orde gebracht. De volledige vernieuwing van het museum kost € 66,5 miljoen, waarvan € 51 miljoen (inclusief btw) naar de werken gaat."

AL TIEN JAAR IN DE MAAK

Een dergelijk groot project vraagt tijd. In juli 2006 gaf de ministerraad groen licht voor de renovatie en de uitbreiding. Bouwheer is de Regie der Gebouwen. In september 2007 werden het ontwerp en het masterplan toegekend aan een multidisciplinaire THV met daarin Stéphane Beel Architecten, Origin Architecture and Engineering, Niek Kortekaas, Michel Devisgne en Arup NL. Denys haalde in juni 2013 dan de werken binnen. In februari 2014 was het museum leeggehaald en konden de werken beginnen.

De renovatie van het bestaande museum moet klaar zijn aan het einde van dit jaar. De officiële heropening staat gepland in oktober van volgend jaar. Ongeveer midden daartussen moet het nieuwe onthaalpaviljoen met zijn moderne architectuur klaar zijn.

ZWART EN WIT

Dat onthaalpaviljoen telt drie bovengrondse en twee ondergrondse diepingen, en is verbonden met het historische gebouw door een ondergrondse tentoonstellingsgalerij van 96 meter. Het café-restaurant op de eerste verdieping heeft een prachtig uitzicht op het park. Het ontwerpen van een nieuwe constructie bij het originele museum was een uitdaging, maar de realisatie ervan was dat evenzeer. Bij het aanleggen van de galerij was uiterste nauwgezetheid nodig. Er moest een doorgang door de funderingen van het museumgebouw gemaakt worden, en daarbij moest vermeden worden dat zettingen de bovenliggende zaalelementen zouden

PRAUW – Het pronkstuk van de collectie. Leopold III heeft er nog in gevaren.

beschadigen. Daarnaast wilde de architect wit beton op de vloer van de honderd meter lange zaal waar tijdelijke tentoonstellingen plaats zullen vinden.

Virginie Wirix: “Maar dan zonder voegen! We hebben een laag hyperelastisch gepolierde beton moeten gieten. En dan was er het zwarte beton voor de stijve kern van het onthaalpaviljoen. Daarvoor hebben we heel wat testen moeten doen. Uiteindelijk hebben we roet in de betonsamenstelling gebruikt. Op dit moment is dat beton nog beschermd door een PU-coating. Zodra we die kunnen verwijderen, kan de definitieve beschermende fixatielaag aangebracht worden.”

HERSTELLEN EN BEHOUDEN

De gevel van het oorspronkelijke museum werd schoongemaakt en met inzetstukken en minerale mortels hersteld. De bescherming van dit magnifieke erfgoed plaatste de aannemers voor meer dan één probleem. Dat zie je onder meer in de majestueuze zalen voor de permanente collectie, die samen een oppervlakte van 6 000 vierkante meter hebben.

Virginie Wirix: “ Alle technieken moeten vernieuwd worden maar aan het historisch kader mag niets veranderen, en dat maakt de opdracht zeer complex. Er mochten bijvoorbeeld geen verwarmingstoestellen geplaatst worden. Of neem de gerestau-

VIRGINIE WIRIX – Pas na een reeks testen was de architect tevreden over het uitzicht van dit zwarte beton.